

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 4 krone,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 3 krone.

Vredništvo in upravnništvo Komenskega ulice št. 12.

Bog živi svetega očeta, Pija X.!

Kmalu po smrti slavnega papeža Leona XIII. dobila je katoliška cerkev dne 4. avgusta t. l. novega poglavarja v častitljivi osebi prevzvišenega gospoda kardinala Jožefa Sarto, patriarha beneškega, kateri si je privzel ime Pija X. Ker je dosedanje življenje sv. očeta našim bravcem iz časnikov znano, preostaja nam le, da izražamo svoje najgloblje spoštovanje, ljubezen in udanost, ki nas navdaja do namestnika Kristusovega naslednika sv. Petra, velikega duhovnika ter vrhovnega učenika in pastirja sv. cerkve.

Naj bi bilo Piju X. usojeno, Petrovo ladijo dolgo let srečno in mirno krmiti! Naj odvrne Bog od njega one žalostne skušnje, ki so jih imeli papeži njegovega imena v preteklem stoletju, sevéda v dokaz njihove lastne velikosti in stanovitnosti, kakor tudi božjega varstva nad sv. cerkvijo.

Posebnih izjav sv. očeta doslej še nimamo; samo eno besedo, ki jo je izrekel kot odgovor na stavljeno mu vprašanje, hočemo poudarjati, besedo, katera spričuje o njegovi pobožnosti in modrosti: »Ne pričakujte od mene nič novega, nič presenetljivega. Povejte vsem da molim in se orientiram!«

Tudi mi mólimo in sicer mólimo v duhu naše sv. cerkve za sv. očeta samega, da spremlja najbogatejši blagoslov božji njegovo apostolsko delovanje v blagor cerkve in vsih narodov, da žertva, katero je Pij X. s sprejeto najvišjo častjo Bogu prinesel, donaša najbogatejši in najslajši sad.

Cerkveni govor za praznik sv. Cecilije.

(Govoril Fr. F.—č.)

(Dalje.)

II.

Drugo vprašanje pa je sedaj: Kakšne glasbe patrona ali zavetnica je sv. Cecilija, ali — da zastavimo vprašanje drugače: Kakšna mora biti glasba, da je res po duhu sv. Cecilije?

Gotovo taka, kakoršno hoče imeti sveta cerkev. Sv. Cecilija namreč je bila iz vsega srca udana sveti cerkvi in zanjo je prelila tudi svojo kri. In tako hoče gotovo tudi sedaj v svetih nebesih, da glasba, kateri je sama pokroviteljica, se ujema z voljo svete cerkve. Ali pa je sveta cerkev izrazila svojo voljo, kakšna naj je cerkvena glasba? O dà, premnogokrat. O cerkveni glasbi govore dekreti občnih cerkvenih zborov, zlasti Tridentskega, nadalje okrožnice in pisma papežev ter določbe kongregacije za svete obrede. Ta določila zahtevajo, da se mora cerkvena glasba po vsi svoji naravi in zlogu ločiti od posvetne glasbe, da naj se torej glasba, katero preveva posvetni duh, odstrani iz cerkve. Sveta cerkev določuje tudi, da pri peti sveti maši se sme prepevati le v latinskem jeziku in sicer speve, ki so od svete cerkve v to predpisani. V naši župni cerkvi — hvala Bogu — se to cerkveno določilo vedno izvršuje. Ali ravno temu določilo se je po deželi najbolj nasprotovalo, kajpada po krivici. Utegne se sicer temu ali onemu — morda tudi zelo pobožnemu — verniku dozdevati, da bi bilo bolje, ko bi se pri peti sv. maši pelo v domačem jeziku. Ali predragi, tu se ne gre za to, kaj se temu ali onemu dozdeva bolje, temveč le za to, kaj je volja svete cerkve. Sveta cerkev pa hoče določno, da se pri peti sveti maši poje v liturgičnem, to je latinskem jeziku. Pevski zbor namreč je pri slovesni službi božji v najtesneji zvezi z mašnikom, izvršuje z mašnikom eno in isto sveto opravilo, in zato mora rabiti v svojih spevih tudi isti jezik, kakor mašnik.

Mimogrede omenjam tukaj še nekaj. Ako namreč pevci izvršujejo z mašnikom eno in isto sveto opravilo ter sodelujejo pri najsvetejši daritvi, lahko spoznamo, kako imenitno in častno je opravilo cerkvenih pevcev! Ali naj se torej kdo sramuje, peti na cerkvenem koru? Ali naj s petjem sodeluje pri najsvetejši daritvi le proti veliki plači? Zares, jako slabo znamenje je, da je dandanes tako težko dobiti dobrih pevcev za cerkev. Pri kakem posvetnem pevskem društvu se ne manjka pevcev, in tamkaj pevci še sami plačujejo precejšne svote, da smejo sodelovati pri takem društvu. Le za cerkveno petje ljudje niso vneti, le pri cerkvenem petju se navadno naprej vpraša: Koliko se bo plačalo? Pa niti za denar se včasih ne more dobiti dobrih cerkvenih pevcev. To — pravim — je žalostno znamenje dandanašnje verske mlačnosti. Ne, predragi, ako ti je Bog dal dar petja, položi ta dar Bogu na altar na ta način, da z veseljem sodeluješ pri službi božji, in bodi ponosen na to, da nosiš častno ime cerkvenega pevca!

(Konec prih.)

Kako naj se strinja besedilo z napevom?

(Konec.)

5.

Gekst se razume mnogo bolje, ako poje posamezni glas tako dolgo na enem zlogu, da prinese tačas drugi glas ravno one ali sledeče besede. Melodijo, trajajočo na enem zlogu skozi daljšo dobo, recimo dva, tri ali še več taktov, imenujemo melizem. Stari mojstri kontrapunkta so uporabljali veliko dotičnih glasbenih oblik. Kot izgled navajamo Palestrinov motet „Dies sanctificatus illuxit nobis“ v katerem je zlog **no** precej obširno raztegnen:

Sopran.

Di - es sanc-ti-fi-ca-tus il-lu-xit no - - -
- - - - - bis.

Gledé besedila naj se pomni: Melizma nikakor ne smemo raztrgati na ta način, da bi se mu dajalo več zlogov, ali da bi se tekst ponavljal brez potrebe, kajti glas bi izgubil svoj naravni tok, in razun tega bi postale neumevne one besede, katere izgovarjajo istodobno ostali glasovi.

Kako so se držali tega pravila skladatelji poznejših časov?

Pripoznati se mora, da je bil Händel mnogo bolj zvest vzorom 16. stoletja nego Bach. V Händel-ovem oratoriju „Messias“ se nahaja fuga „And with his stripes we are healed. (Z njegovimi ranami smo ozdravljeni). V njej je besedilo tako lepo uporabljeno, da je skladba popolno prozorna in umljiva tudi glasbenemu neveščaku*). Ko odpoje bas dva takta besedila, giblje se na predzadnjem zlogu **hea** v podobi melizma popolno po zgoraj navedenem pravilu:

And with his stripes we are hea - - - led,
and with his stripes we are hea - - - i. t. d.

Ako pogledamo v novejšo dobo ter primerjamo Händel-ove skladbe z oratoriji, ki jih je zložil Mendelssohn (1809—1847), vidimo, da se poslednji ni več držal tradicije gledé tekstove vporabe. Brez potrebe se pri njem kopičijo in ponavljajo besede, da je vsled tega kompozicija nemirna, nejasna in težje umljiva. Oglejmo si točko iz Mendelssohn-ovega oratorija „Paulus“. Že tema „Denn alle Heiden werden kommen“ ponavlja besede, in potem gre kopičenje teksta v fugi dalje in dalje:

*) Primeri: Der Contrapunct von Heinrich Bellermann Berlin 1877.

Alt.

Denn al - le

Tenor.

Denn al - le

Sopran.

Hei - den wer - den kom - men und an - be - ten vor

Hei - den, al - le Hei - den wer - den

i. t. d.

dir al - le

V triglasnem stavku, kakršen je pričujoči, se križajo besede, da jih ni moč razumeti, a še huje postaja izgovarjanje teksta v poznejši peteroglasni harmoniji. Ničesa ne slišiš drugega, nego najrazličnejše zloge, pomešane med seboj, da se ne razloči nobena beseda. Krasni so Mendelssohn-ovi zbori, ki se gibljejo v počasnih akordih, v njegovih živahno fugiranih stavkih pa se izgubi besedilo večkrat popolnoma.

6. Slednjic je pomniti, da morajo biti besede, katere prinaša tema, pri vseh glasovih ene in iste ter pri vseh glasovih enako podložene. Vzemimo za izgled tekst: „O quam suavis est, Domine, spiritus tuus“. Ako začne sopran z besedilom: „O quam suavis est“, začenjati morajo tudi alt, tenor in bas, ki posnemajo sopranovo melodijo, z ravno onimi besedami.

Pravila, katera smo napisali v sestavku „Kako naj se strinja besedilo z napevom?“ ne veljajo samo cerkvenim, temveč tudi posvetnim skladateljem.

Jos. Lavtižar.

»Slava Jezusu.«

Pesmi na čast božjemu Zveličarju za mešani zbor, deloma z orglami. Izdal P. Hugolin Sattner, Ord. ff. Min. — Partitura in 4 glasovi 8 K, vsak nadaljni glas 50 vin. — Čisti dobiček prejmo knezoškofjski zavodi. Prepis in vse pravice pridržane. V Ljubljani 1903
Tiskala Katoliška tiskarna. V lastni založbi.

Gotovo bodo vsi pravi prijatelji cerkvene glasbe z velikim veseljem pozdravili to najnovejšo zbirko, ki jo je jako spretno sestavil velezaslužni gospod P. Hugolin Sattner.

Zbirka ima zelo plemenit namen: z jedne strani hoče pospeševati čast božjega Zveličarja, z druge strani pa želi po svoje pripomoči, da se čim preje uresniči ideja o prekornih škofovih zavodih. Je pa ta zbirka v resnici krasna po vsebini in obliki.

Vsebina je jako bogata, kajti na 68 velikih straneh ni nič manj kot 55 raznih skladb, vse v „slavo Jezusu“. In takih zakramentalnih pesmi nimamo ravno odveč, saj jih vedno rabimo pri službi božji, in v novejšem času še toliko bolj, ker se je tako zelo namnožilo češčenje sv. R. Telesa in Jezusovega Srca.

Zastopani so v tej zbirki skoro vsi boljši slovenski skladalji, eni že stari, drugi začetniki. Domačim skladateljem pridružila sta se tudi dva vnanja. Imena vseh teh skladateljev so bila priobčena že v zadnji številki „Cerkv. Glasbenika“.

Mitterer je slavnoznan cerkveni skladatelj in njegovi dve skladbi (štev. 2 in 3) vzbujata posebno pozornost. Njegove melodije so elegantne, spremljevanje samostojno, in jako lepo se menjujeta solo in zbor.

Istotako krasna je tudi Goller-jeva skladba (štev. 17.); zlasti konec je čudovito lep. Seveda ako kdo samo pregleduje partituro, ne bo takoj spoznal te krasote; pesem je treba slišati, in ako jo proizvaja pevski zbor s tolikim občutkom, kakor n. pr. sedanji frančiškanski kor v Ljubljani pod vodstvom gospoda izdajatelja, mora skladba napraviti na poslušavce najboljši vtis.

Prvak med slovenskimi skladatelji, velezaslužni gospod A. Foerster, je v tej zbirki zastopan po 4 pesmih, v katerih je treba posebno pohvalno omenjati izvrstni postop glasov.

G. izdajatelj sam je uglasbil za to zbirko 7 pesmi. Da so te skladbe izborne, mi ni treba posebno poudarjati, saj je ime g. izdajatelja dovolj znano na cerkvenem in svetnem glasbenem polju. Zlasti krasna je njegova štev. 29.

Tudi priljubljeni g. P. Angelik Hribar je v zbirki zastopan po dveh nežnih pesmicah. Obedve se bosta takoj prikupili pevcem in ljudstvu, kajti resnica je, da za ljudstvo zna pač malokdo tako skladati, kakor P. Angelik.

Jako častno je zastopan v zbirki g. Pogačnik; njegovih pesmi je sedem, in priznati se mora, da so te pesmi blage in prešinjene pravega cerkvenega duha. Komur je znano, kako pozno se je g. Pogačnik posvetil glasbi, a kako visoko se je kljub temu povzpел na tem polju, mora se res čuditi njegovi pridnosti, pa tudi nadarjenosti.

Neka nova prikazen na našem cerkvenoglasbenem polju je č. g. Fr. Spindler; vidi se mu takoj, da je bil v izvrstni šoli. Njegova štev. 11. je biser vse zbirke; v njej moramo občudovati poleg nežnosti zlasti izborno kontrapunktiko.

G. Stanko Premrl razodeva s svojimi skladbami, da ga je Bog obdaril z velikim glasbenim talentom; v njegovih skladbah se kaže nekako višje naziranje.

Zelo ugajajo tudi skladbe nadarjenega g. Kimovca.

G. Fajgelj, starosta med našimi cerkvenimi skladatelji, ima v zbirki dve lični pesmici. Sotrudnika sta tudi priljubljena skladatelja, gg. Laharnar in Hladnik.

Nadalje nastopajo nove moči, gg: Bervar ml. in Zupin (vsak z dvema štev.), Ličar, Pirnat in Savinšek (vsak z 1 štev.).

Vse te razne skladbe so za cerkev dostojne, če tudi niso vse enake glasbene vrednosti.

Tudi jezik v tej zbirki je skrbno pregledal g. prof. dr. Gregorij Pečjak. Nekatere pesmi je zelo izboljšal, kar je nedostojnega je zavrgel, nekaj pesmic je pa v ljudskem slogu na novo zložil. Ker ni imel korektur sam v roki, je ostalo nekaj prav malostnih napak, ki pa pevcev ne bodo motile.

Oblika te zbirke je tudi elegantna, papir trden, tisek velik in razločen. Glasovi so posebej izšli ter obsegajo 28 strani. Gotovo imajo pevci večje veselje do petja, ako imajo v rokah razločno tiskane glasove. Omenjam še, da sta za sopran in alt natisnjena glasova skupno, za tenor in bas pa vsak posebej.

Prezreti ne smem še nekega ugovora, katerega sem nedavno slišal, da je namreč ta zbirka predraga. Na prvi pogled bi se res utegnilo tako zdeti. Toda pomislimo, kako velikanski stroški so združeni s to izdajo! Kakor sem izvedel iz zanesljivega vira, stane samo tisk 3477 K 70 h; drugi stroški pa znašajo tudi do 400 K. Ako hočemo, da ostane kaj do-

bička za zavode, res ni mogoče nastaviti nižje cene. Do sedaj je prodanih kakih 230 izstisov; glasov ne kupujejo mnogo, dasi je 7000 izvodov tiskanih samo za sopran in alt.

Izvedel sem tudi, da je 21 župnih uradov poslalo zbirko nazaj. O mnogih se more z gotovostjo reči, da niti pogledali niso, kaj je v zbirki. Lepo pač ni tako postopanje, če pomislimo, da je dobiček namenjen za knezoškofijske zavode. Če bi kje res ne mogli vsega precej rabiti, kar je v zbirki, naj bi vendar vsaj za zavode položili ta dar; sicer pa utegne zbirka ob svojem času priti prav.

Še en drug ugovor sem slišal te dni, da so namreč skladbe v tej zbirki pretežke. No, priznati se mora res, da so nekatere skladbe v tej zbirki nekoliko težje, nego so v drugih podobnih zbirkah; ali pretežke po mojih mislih niso. Seveda za take, ki nič ne znajo, te skladbe niso; kdor se pa hoče nekoliko potruditi, kdor hoče skladbe študirati, bo zlahkoma premagal vse težkoče.

Sicer bi pa bilo res sramotno, ako bi v cerkveni glasbi nič ne napredovali. Poglejte, kako napreduje svetna glasba po vrli „Glasbeni Matici“, po „Novih akordih“ in raznih pevskih društvih! In le mi v cerkveni glasbi naj bi hoteli ostati vedno na nizki stopinji fantovskih pesmi? Ne, dolžnost vsakega cerkvenega pevskega zbora je, da hrepeni po napredku ter se povspenja vedno višje; k temu pa pripomore ravno ta zbirka. Sicer so pa tudi v tej zbirki nekatere skladbe prav priproste in lahke, kakor n. pr. štev. 5, 12, 14, 18, 32, 36, i. dr. Komur se zdi pretežavno, lotiti se umetnejših skladb, loti naj se pred vsem teh; tako bodo tudi šibkejši zbori našli v tej zbirki dovolj gradiva.

Vsak zbor naj si torej omisli to prekrasno zbirko in glasov, kolikor jih potrebuje. Kdor naroči več glasov, dobi jih lahko nekaj tudi po vrhu, ako naznani, katerih glasov si želi. Naroča pa se le v frančiškanskem samostanu v Ljubljani.

Na noge torej, da se čim preje razproda krasna zbirka, da se bo po naših častitljivih, starih hišah božjih povsodi razlegala božjemu Zveličarju nova čast in slava! Fr. F—č.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 5. septembra. — Kot kronist cerkvene glasbe naj prinese „C. Gl.“ 1., 2. in 3. sept. poročilo o petju med škofijsko sinodo. V začetku je bilo naročeno, da bo vsak dan slovesna sv. maša, a bili sta le dve: prvi dan na čast sv. Duhu in zadnji dan na čast sv. Trojici v zahvalo. Ker pri sinodi ne sme biti navzoč noben lajik, dobila sta č. gg. Franc Ferjančič in P. Hugolin nalog, da preskrbita petje. Obrnila sta se tedaj na gg. duhovnike, ki so v semenišču bili svoje dni člani pevskega zbora in le-ti so se radostno odzvali. Koj ponedeljek dopoldne in popoldne je bila skušnja in ob 5. uri je nastopil zbor. Pel je pri slovesnem vnhodu premil. knezoškofa najprej „Salve Regina“, potem koralni „Veni Creator“ z orglami, v torek zjutraj pa „Mitterer, Missa in hon. SS. Nominis Jesu“ za dva glasa, vse drugo koral. V petek se je proizvajala Hallerjeva „Missa sexta“ za tri glase; skušnja zanjo je bila v sredo dopoldne. Med skupnim obhajilom so peli gospodje zakramentalne himne, k sklepu sinode „Te Deum“ koral, modus simplex.

Dasiravno gg. duhovniki že davno niso peli skupaj, so se vendar takoj razumeli in čuditi se moramo, da so v treh skušnjah premagali vse težkoče. Notabene, Mitterjeve maše prej še nihče ni videl. Temeljita izobrazba v mladosti in navdušenost za sveto stvar je omogočila to naglost. Petje je prihajalo iz srca in tudi segalo v srca; čul se je le en glas: Škoda, da niste peli še v sredo in četrtek. Zlasti so se lepo razlegale koralne melodije; kaj čuda, saj so jih prednašali malone sami nekdanji antifonatorji, najboljši koralisti. Orgle je igral z lastno mu spretnostjo P. Hugolin, g. Ferjančič je bil dirigent.

Dasí se sinoda za sedaj ni bavila s cerkv. petjem, je bila vendar dana sinodalcem prilika, slišati vzorni koral in fino figuralno petje.

Z romanja v Akvilejo in na Sv. Goro. Srečna je bila misel, da so šli Slovenci vendar enkrat romat v Akvilejo, kjer so živeli, delovali in umrli sveti Hermagora, Fortunat, Kancijan, Doroteja, Tekla, kjer je delal za pokristjanjenje Slovencev zlasti sveti Pavlin, čigar 11stoletnica se je letos obhajala. Romanje se je izvršilo v najlepšem redu in v zadovoljnost vseh udeležencev. „C. Glasbeniku“ poročam le o petju. Ker so romarje spremili premlilostni knezoškof Dr. Anton Bonaventura Jeglič in imeli na obeh svetiščih pontifikalno sv. mašo, bilo je treba skrbeti tudi za dostojno petje. To skrb je prevzel č. g. P. Hugolin in se pridružil romarjem z oddelkom frančiškanskega pevskega zbora, broječim 12 oseb in organista č. g. P. Angelika. V Akvileji je bila 9. sept. ob polu 7. uri pridiga (preč. g. Kranjski dekan Koblar), na to tiha sv. maša in obhajilo vernikov. Zbor je tedaj peval slovenske „Pred Bogom“, dve Marijini pesni in Obhajilne iz nove zbirke „Slava

Jesusu*. Pelo se je ves čas med obhajilom, dasi je bilo obhajancev petsto. Krasno so se razlegale slovenske pesmi po starodavni baziliki; zbor je pa peval tudi z vso gorkoto sreča in fino preciznostjo. Dasiravno star šele eno leto, poznalo se mu je vendar, da je bil vztrajno in temeljito izvežban. Nad vse krasni so soprani, čisti, mladi, zvonki glasji, za katerimi kar nič ne zaostajajo alti, sestav deških in ženskih glasov. Tudi tenor in bas sta vršila pošteno svojo nalogo.

Pri tej priliki sem prvkrat slišal nove pesmi iz P. Hugolinove zbirke. So pač lepe, blage, umetne pesmi, za katere se je treba skrbno pripravljati. Najlepša je bila Spindlerjeva „O kam Gospod“. Tacih pesem imamo Slovenci menda malo.

Ob 9. uri so imeli Premilostni pridigo in pontifikalno mašo. Zbor je peval Gruberjevo „Missa Dominicalis I, Wittov „Jnveni David“; vse drugo koral. Koralne točke so tekle gladko, zlasti rezponzoriji se izvršujejo silno točno. Kako nemarno se vlačijo 'semtertje rezponzoriji brez vsega vzroka. Maša je lahka skladba, brez posebne umetnosti, vendar jako prijetna, ljubka; rekel bi, prav nalašč za naše razmere. Ali izvajanje je bilo tako nojstersko, da se kaj takega čuje malokedaj. Slišal si krasne piane, tudi v visokih legah, lepo umerjene crescende, čisto izgovarjanje, naravnostno inotonovanje, ob priložnem času jako krepke stavke. Orgle so nove (trvdka Kaufmann iz Dunaja) in so se lepo prilagodile zboru.

Prelat Sambuco se je izjavil o zboru takole: Že so peli tržaški pevci v tej baziliki Palestrinovo mašo „Papae Marcelli“, a tega kolorita niso imeli. In „Eco del Litorale“ piše 11. septembra: Med pontifikalno mašo je peval mešani zbor iz Ljubljane pod spretnim vodstvom dirigenta P. Hugolina krasno Gruberjevo mašo z nedosegljivo preciznostjo. — Vem, da ljubljanski zbor ni šel v Akvilejo slave žet, marveč poveljčevat službo božjo in cecilijansko idejo zanašat na ono zemljo, kjer je polje še neobdelano, kjer so cerkveno-glasbene razmere jako žalostne in v tem pogledu je imelo romanje pevskega zboru jako važen pomen.

Na Sveti Gori se je vršila služba božja 10. sept. v isti vrsti; zjutraj slovensko petje, ob 9. uri Gruberjeva maša Dominic. III., ofertorij Witt „Ave Maria“ št. 4. iz velike zbirke. Tudi tu se je petje izvajalo enako dostojno in lepo; situacija zboru pa ni bila več tako ugodna. V Akvileji stoji balustrada z orglami tik brezbiterja, popolnoma odprta; tu je kor nad vhodom, daleč proč od vel. altara, orgle pa jako slabe. Pred odhodom je bil blagoslov z Najsvetejšim, Goller Tantum ergo št. 2. Zapeli so še eno Marijino pesem in romarji so zapustili hvaležnim srcem Marijino svetišče.

—c.

V Rimu, 19. avgusta 1903. O slovesnosti kronanja sv. očeta Pija X. so poročali listi mnogo; o glasbenem delu nisem našel posebnih poročil; zato bodem morda ustregel čast. bravcem „C. Gl.“, če poročam na kratko, kaj in kako se je pelo pri papeževi maši dne 9. avgusta.

Pela je sikstinska kapela pod vodstvom Don Perosija. Zbor je bil zdatno pomnožen. Zloglasnih moških sopranov in altov je bilo le še četvero (med njimi tudi znani Moreschi), in nadejati se je, da jih bode Perosi sčasoma popolnoma odpravil. Takrat je že pelo sopran in alt okoli 30 dečkov, gojencev raznih duhovnih zavodov.

Proprium se je pel koralno po Don Pothier-ovem „Lib. Gradualis“. Izvajanje me ni zadovoljilo povse zaradi nemirnega poudarjanja nekaterih not v nevmah. Velik napredek je že v tem, da se je odpravil „dvoglasni“ koral, ki je bil prej v sikstini v navadi.

Ordinarium je bil sestavljen takole: „Kyrie“ in „Gloria“ iz Palestrinove „Missa sine nomine“, „Credo“ iz „Missa Papae Marcelli“, „Sanctus“ in „Agnus Dei“ iz „Missa Lauda Sion“, „Benedictus“ od Perosija.

„Kyrie“ iz „M. sine nomine“ je za slovesno papežovo mašo prekratek; ponavljali so celega trikrat s presledki, da so tako izpolnili adoracijo kardinalov. Sicer pa je ta „Kyrie“ čudovito lep. Zbor je pel te komade prav dobro. Bil je krasen užitek poslušati deške soprane in alte; tembolj, ker je redek. Perosi dirigira izborno. Med „Credo“ sem bil na pevskem odru in sem inel priliko ga opazovati. Njegov „Benedictus“ je prav simpatična skladba, le „konec“ in „in excelsis“ je predolg in zato skoraj dolgočasen. Nisem se še mogel sprizniti z maniro, da se poje vedno „Benedictus“ zložen od začasnega dirigenta sikstine.

Po koralni „communio“ se je pel Perosijev motet „Oremus pro Pontifice nostro Pio“, lepa, precej težavna skladba.

Po glorijski se pejejo v konfesiji t. zv. „Laudes in die coronationis“, posebne litanije za dan papeževega kronanja. Njih zgodovinski razvoj preiskuje v zadnjem zvezku revije „La civiltà cattolica“ P. De Santi S. J. — Kard.-diakon Machi je pel invokacije, odgovarjalo mu je osem bogoslovcev iz nemško-ogrskega zavoda.

Naj sledi tu-le začetek in konec litanij.¹⁾

Diac.	Chorus.
Ex-au-di, Chri-ste.	B Sanc-tis-si-mo Do-mi-no no-stro Pi-o,

¹⁾ ♯ in ■ notirano z ♯, ♭ z ♭

Se ponavlja trikrat.

Se ponovi trikrat. Sledé invokacije „sv. Marije“, (dvakrat) treh nadangeljev in 14 svetnikov z odgovorom: „Ti ga podpiraj“ Sklepni „Kyrie eleison“ in „Christe eleison“ se poje po melodiji „Exaudi nos“. Zadnji „Kyrie“ ima sledečo bogatejšo melodijo:

Sv. oče Pij X. je, kakor znano, dobrotnik in prijatelj Perosijev. Zato bode imel mladi kapelnik sikstine pri potrebnih reformah na njem gotovo zaslombo. Kakor mi je pravil Perosi, je sv. oče zato, da pojejo moške glasove v sikstini tudi gojenci raznih duhovnih zavodov.

Dr. Fr. Ks. Lukman.

¹) Prevod: Diak: Uslíši nas! Zbor: Sveti naš Gospod Pij, od Boga določeni višji duhovnik in vesoljni papež živel!

²) D. Odrešenik sveta. Zb. Ti ga podpiraj.

³) Nad zlogom e v „Kyrie“ je na noti d t. zv. „pressus“.

Razne reči.

— Prijatelji in gojitelji cerkvene glasbe smejo izražati posebno veselje nad izvolitvijo sv. očeta Pija X., ker je sam navdušen prijatelj te svete umetnosti in zlasti dober orglavec in koralist. Kot škof in patriarh je pri vsaki priliki pokazal, kako da mu je pri srcu koralno petje. Znano je, da je bil Pij X. kot beneški patriarh mogočen podpornik mojstra Perosija, ki ga je kardinal Sarto še kot mladega bogoslovca k sebi v Benetke poklical ter pozneje imenoval kapelnikom pri sv. Marku, dokler ga ni Leon XIII. za Sikstino odločil, kjer more zdaj služiti svojemu prejšnjemu pokrovitelju z ljubeznijo in vnuo za sveto stvar cerkvenega petja.

— Dne 18. septembra sprejemali so se novi učenci v orglarsko šolo Cecilijinega društva ljubljanskega za prihodnje 27. šolsko leto s preskušnjo glasu, posluha in glasbenega znanja. Oglašilo se jih je bilo 19, izmed katerih je bilo sprejetih v I. tečaj le 7, tako da šola s prejšnjimi 13 učenci letos zopet šteje 20 gojencev.

— Don Lor. Perosi biva zdaj v svoji vili zunaj Rima, da dovrši instrumentacijo svojega novega oratorija „Vesoljna sodba“. Ta umotvor se prvokrat ne bode izvajal v Italiji, temuč na Ruskem ali Nemškem.

— † Prelat Adalbert Huhn, predsednik Cecil. društva za monakovsko nadškofijo, je 64 let star v zdravíšču Aussee (na Štajerskem) dne 12. avgusta t. l. umrl. Lepa oseba, zlat značaj, pobožen duhovnik in izvrsten govornik — bil je obče priljubljen. Kot vesčak cerkvene glasbe bil je tudi iskren pristaš teženj Cecil. društva. Kdor je slišal njegov krasni slavnostni govor v Rezniški stolnici povodom občnega zborovanja l. 1901, gotovo ga ne bode pozabil, ne govora, ne govornika. R. I. P.

Popravek.

Št. 7. in 8. „C Glasbenika“ stran 64, vrsta 17. beri: Kardinal Ferrari namesto: Svampa.

Današnjemu listu je pridana 9. številni priloga.

Odgovorni vrednik lista Janez Gujezda. — Odgovorni vrednik glasb. priloge Anton Foerster. Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska Zadrúžna tiskarna v Ljubljani